

Motion till riksdagen 2024/25:2138

av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S)

Infrastruktur i Jämtlands län

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för åtgärdsbehovet av infrastruktur och upphandlad trafik i Jämtlands län och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Jämtland Härjedalen planerar för flertalet stora industrietableringar de kommande åren. Näringslivet gör stora investeringar och besöksnäringen slår nya rekord. Det handlar om flera tusen nya arbetstillfällen fram till 2035.

Att länet kan erbjuda invånarna attraktiva livsmiljöer med möjligheter till ett rikt friluftsliv är en bidragande anledning till att fler väljer att bosätta sig här. Länet har en låg arbetslöshet, vilket innebär att kompetensförsörjningen kommer att bli en utmaning. Möjligheterna till arbetspendling kommer att bli en avgörande faktor för att klara kompetensbehoven.

Hela länet har naturvärden och produktion som bidrar till Sveriges totala konkurrenskraft. Skogsnäringen är länets största basnäring, där Jämtland är det län i Sverige som har flest sysselsatta inom skogsbruket. De gröna näringarna, där även jordbruk ingår, omsätter sammanlagt 9 miljarder kronor årligen, vilket förutsätter ett stabilt transportsystem och vägnät med god bärighet för såväl transport av råvara som insatsmedel.

Enligt Skogsforsk påbörjas nära 90 procent av virkestransporterna vid en enskild väg. Utan god tillgänglighet på de enskilda vägarna skulle det vara omöjligt att få ut biomassan ur skogen på ett kostnadseffektivt sätt. Ur ett beredskapsperspektiv är de enskilda vägarna helt avgörande för bibehållen livsmedelsförsörjning i en kris.

Länet är attraktivt och besöksnäringen är en nästan lika stor basnäring som skogsnäringen och omsätter ca 6,6 miljarder kronor om året (2023) samt genererar 8 500 helårsarbeten (2023). Varje vecka under högsäsong transporterar sig till antalet personer en mindre stad med besökare till och från Åre, Vemdalen och Funäsfjällen och till detta ska också räknas alla som reser till eget fritidsboende i länet.

Jämtland är utpekad i Försvarsberedningens rapport från 2023 som ett strategiskt betydelsefullt område för försvaret. Med den närhet som Jämtland har till Norge och Atlanten i väster gör det väst-östliga stråket med järnväg och europaväg mellan Trondheim och Östersund till en viktig transportväg för militära transporter. Med Meråkerbanans elektrifiering, som beräknas stå klar 2025, kommer sannolikt antalet transporter på järnvägsstråket att öka, inte minst av militären i och med Sveriges inträde i Nato och av att Tröndelag är en stor arbetsmarknadsregion där också nya stora industrietableringar planeras.

Jämtlands län är det län som har störst andel av befolkningen boende i glesbygdsområden. Omkring en tredjedel av befolkningen bor i glesbygdsområden. Befolkningsstrukturen ställer således krav på ett vitt förgrenat och fungerande vägnät i länets alla delar.

Stora mängder gods och människor transporteras dagligen i järnvägsstråken i hela vårt avlånga land. På Norra stambanan transporteras redan idag stora mängder gods och människor. Mer kommer det att bli med de stora industrietableringarna i norr, men också utifrån ökande godsflöden och persontransporter från Jämtland och Norge.

Inlandsbanan har en bra geografi för långväga godstransporter i nord-sydlig riktning. Förvaltarna av banan (kommunerna) har länge kämpat med små ekonomiska förutsättningar för driften av banan. Försvarsmakten visar nu intresse för användning av banan för transporter av militärt material. Detta är bra, men det behövs investeringar på banan. Inlandsbanan skulle kunna utgöra en redundans till andra banor.

Jämtlands län är på gång, men infrastrukturen håller inte måttet. Enligt en nyligen gjord undersökning från organisationen Transportföretagen har Jämtland de sämsta vägarna i landet. De stora bristerna i vägsystemet behöver åtgärder och standardhöjningar.

För Jämtland Härjedalen betyder flyget mycket för tillgängligheten till och från länet och för den regionala utvecklingen. Länet samarbetar med Norge för utvecklande av gränsöverskridande elflyg. Staten kan bidra till utvecklingen genom att öppna för elflyg på upphandlade flyglinjer inom landet.

En fortsatt satsning och upphandling av nattågen till Jämtlands län är av största vikt.

Nyckeln till fortsatt framgång avseende länets attraktivitet och hållbara befolkningstillväxt är tillgängligheten till övriga Sverige.

Anna-Caren Säterberg (S)

Kalle Olsson (S)